

szkoła podstawowa **4-6**

OPRACOWANIA

lektur uzupełniających

FRANCES HODGSON BURNETT

MAŁA KSIĘŻNICZKA

Streszczenia lektur
uzupełniających

Charakterystyki
i problematyka

Odpowiedzi na
pytania z testów
i sprawdzianów

pewniak
na teście

GRĘG
WYDAWNICTWO

Frances Hodgson Burnett

Biografia

Frances Eleonor Hodgson Burnett urodziła się w **1849 r.** w Manchesterze, w Wielkiej Brytanii. W wieku 16 lat przeniósł się z rodziną do Stanów Zjednoczonych, gdzie pozostała do śmierci, tj. do **1924 r.** Jej pierwsza powieść, napisana w wieku 28 lat, dotyczyła życia górników w kopalni węgla w Yorkshire. Prawdziwe powodzenie przyniosła jej dopiero książka dla dzieci *Mały lord*. W sumie napisała około 40 powieści, głównie dla dzieci. *Tajemniczy ogród* pochodzi z 1911 r. Książka doczekała się ekranizacji w reżyserii Agnieszki Holland.

” MAŁA KSIĘŻNICZKA

Czas i miejsce akcji

Akcja rozgrywa się w **XIX w., w Londynie**, na pensji panny Minchin.

Bohaterowie

Sara Crewe – bohaterka tytułowa i główna. Ma siedem lat, jest smukłą, zgrabną, ma gęste czarne włosy i szarzielone oczy. Zawsze jest ładnie ubrana. Sara jest niezwykle **inteligentna**, bardzo łatwo i szybko się uczy. Jest bardzo **uprzejma i grzeczna** w każdej sytuacji, czasem budzi tym podziw innych. Zawsze zachowuje się **z szacunkiem wobec starszych, jest posłuszna** i dobrze wychowana. Jej cechą jest także **stanowczość i wytrwałość**. Jest zbyt **ambitna i dumna**, by o cokolwiek prosić. Jest **opanowana**, rzadko kiedy płacze. Stara się nie okazywać po sobie, jak bardzo coś przeżywa. Potrafi też zapanować nad swoją złością.

Jest bardzo **wrażliwa** i delikatną dziewczynką, głęboko przeżywa wszystkie emocje. Potrafi dostrzec cierpienia innych i wie, jak im ulżyć.

Zauważa, jak źle czuje się wśród koleżanek Ermengarda, proponuje jej pomoc w nauce, a potem przyjaźń. Wie, jak uspokoić Lotkę, stara się zastąpić dziecku matkę. Jest wrażliwa na niedolę Rózi, stara się pomóc jej ze wszystkich sił.

Nawet, gdy jej samej jest bardzo ciężko, **potrafi dostrzec potrzeby innych** i dzielić się z nimi tym, co ma. Przykładem tego może być oddanie dziewczynce przed piekarnią pięciu buteczek z szczęściu, które miała.

Sara **jest z pewnością postacią godną podziwu**. Największą jej zaletą jest stałość charakteru, którego nie udało się wypaczyć panie Minchin. Choć początkowo Sara była otoczona luksusem, a potem stała się jedną z najbardziej upokarzanych osób na pensji, wciąż pozostała taką samą dziewczynką – pogodną i pełną godności.

Maria Minchin – właścicielka pensji. Robi bardzo niekorzystne wrażenie: jest wysoka, posępna, dostojna i brzydka. Ma wielkie rybie oczy i szeroki zimny uśmiech, któremu w razie potrzeby potrafi nadać wyraz przymilności. Zachowuje się **sztucznie i nienaturalnie, pozując na bardzo dobrze wychowaną** damę. Jest bardzo **surowa i stanowcza**. Nieraz bardzo **niesprawiedliwie** traktuje swoje wychowanki, jest wobec nich **podejrzliwa i złośliwa**. Lubi je tyranizować i czuć swoją władzę.

Amelia Minchin – młodsza siostra Marii, w szkole opiekuje się czasem dziewczynkami.

Lawinia Herbert – ma trzynaście lat, do przybycia Sary to ona była „pokazową uczennicą” panny Minchin. Uważa się za mądrzejszą i dojrzałą od koleżanek. Jest zacięta i zazdrosna o względy, jakimi cieszy się Sara.

Jessie – najlepsza przyjaciółka Lawinii, zwykle jej przytakuje. Razem wyśmiewają się z Sary. Jessie jest *raczej niemądra niż zła*, współczuje Sarze, w głębi duszy podziwia ją.

Lotka Legh – najmłodsza (ma tylko cztery lata) uczennica panny Minchin. Nie ma mamy. Lekkomysłny ojciec oddał ją na pensję. Lotka często płacze, wręcz zanosi się od szloch, trudno ją wtedy uspokoić. Tylko Sarze udaje się dokonać tej sztuki.

Ermengarda Saint John – przyjaciółka Sary i jej rówieśnica. Jest dość tęga, ma jasnoniebieskie oczy, a na twarzy wyraz dobroci. Swoje płowe włosy spleta w warkocz, którego koniec ma zwyczaj gryźć w chwilach zdenerwowania. Ma bardzo duże kłopoty z nauką. Uwielbia Sarę i bardzo cierpi, kiedy nie może się z nią spotykać.

Marietta – francuska pokojówka Sary. Podziwia swoją podopieczną i ma do niej szczególny sentyment.

Różia – pomywaczka, przyjaciółka Sary – jest ubogą dziewczynką przyjętą na pensję na miejsce pomywaczki. Ma czternaście lat, ale wskutek niedożywienia i ciężkiej pracy wygląda na dwanaście. Spotkanie z Sarą i jej życzliwość dodają Rózi sił. Obie z Sarą wzajemnie się wspierają.

Kapitan Ralf Crewe – ojciec Sary – angielski oficer stacjonujący w Indiach, właściciel ogromnej fortuny. Jego żona zmarła przy narodzinach Sary, dlatego kapitan całą miłość przełał na córeczkę. Spełnia każdą jej zachciankę, po rozstaniu bardzo za nią tęskni. Przez niektórych uważany jest za niedoświadczonego lekkoducha. Wraz z przyjacielem lokuje kapitał w kopalniach diamentów. Po zniknięciu wspólnika zapada na febrę i umiera, przekonany, że został przez niego oszukany.

Tomasz Carrisford – przyjaciel kapitana Crewe – przybywa do Anglii wycieńczony chorobą; ma wychudłą, żółtawą, pooraną bruzdami twarz. Bardzo powoli odzyskuje zdrowie. Był kiedyś wspólnikiem kapitana Crewe. Okazało się, że nie uciekł i nie oszukał wspólnika, ale zachorował wcześniej niż przyjaciel. Jemu udało się przeżyć, stał się właścicielem kopalni diamentów, przynoszącej ogromne zyski. Najważniejsze jest dla niego odnalezienie córki przyjaciela – Sary.

Ram Dass – hinduski służący Carrisforda – ma ciemną twarz i zdrowe białe zęby. Ubiera się na sposób wschodni. Jest niezwykle zręczny – potrafi przejść po dachu do okienka Sary. Czuje się samotny w Anglii. To jego pomysłem było urządzenie pokoiku Sary według jej marzeń.

Carmichaelowie – nazwani przez Sarę Montmorency lub Wielka Rodzina. Jest to rodzina mieszkająca w sąsiedztwie, którą Sara obserwowała od czasu do czasu. Pan Carmichael jest adwokatem pana Carrisforda. W rodzinie jest ośmioro dzieci. Sara nadała im wymyślone imiona. Pięcioletni Donald подарował jej kiedyś drobną monetę.

Plan wydarzeń

1. Umieszczenie Sary na pensji panny Minchin.
2. Spotkanie z Ermengardą.
3. Zaopiekowanie się Lotką.
4. Tragiczna wiadomość o śmierci ojca Sary.
5. Sara służącą.
6. Nowy lokator w domu obok.
7. Spotkanie z Ram Dassem.
8. Historia pana Carrisforda.
9. Gniew panny Minchin.
10. Cudowna przemiana pokoiku.
11. Rozpoznanie Sary przez pana Carrisforda.

Krótkie streszczenie

Siedmioletnia Sara Crewe, wychowana w Indiach przez ojca, kapitana Ralfa Crewe, zostaje wysłana do Londynu, gdzie ma uczyć się na pensji panny Minchin. Właścicielka szkoły, będąc pod wielkim wrażeniem fortuny kapitana Crewe i mając nadzieję na jak najdłuższy pobyt Sary na pensji, pozwala jej na o wiele więcej niż innym uczennicom. Sara ma swoją pokojówkę, salonik, może robić wszystko, na co ma ochotę, i przedstawiana jest jako wzorowa, najważniejsza uczennica. Jej prestiż jeszcze wzrasta, gdy kapitan Crewe zostaje współwłaścicielem kilku kopalń diamentów. Mimo tak wyjątkowej pozycji Sara pozostaje skromna i grzeczna, doskonale się uczy i przyjaźnie odnosi się do wszystkich w szkole. W dniu jedenastych urodzin jej życie nagle się jednak zmienia. Prawnik przynosi wiadomość o nagłym bankructwie i śmierci ojca, co sprawia, że panna Minchin postanawia zamienić dotychczasową „pokazową wychowankę” w służącą. Sara zostaje zmuszona do zamieszkania na zimnym i wilgotnym poddaszu, pracuje w kuchni ponad siły, a uczyć może się tylko w wolnych chwilach, których ma niewiele. Pod byle pretekstem jest głodzona, upokarzana i zmuszana do chodzenia w łachmanach. Ze wszystkich dawnych przyjaciółek jedynie Ermengarda i kilkuletnia Lotka podnoszą ją na duchu i potajemnie odwiedzają w nędznym pokoiku. Ratunkiem dla Sary jest towarzystwo tak samo nieszczęśliwej służącej Rózi oraz bogata wyobraźnia, która pozwala przetrwać ciężkie momenty. Osamotniona i odrzucona dziewczynka w wolnych chwilach obserwuje ulicę, sąsiednie domy. Przygląda się tajemniczemu „panu z Indii” oraz rodzinie Carmichael, którą ze względu na dużą liczbę dzieci nazywa Wielką Rodziną. Sara nie wie, że tajemniczy bogacz to Tomasz Carrisford, były wspólnik jej ojca, który od dwóch lat próbuje odnaleźć córkę kapitana Crewe i przekazać jej odzyskaną fortunę ojca. Tymczasem hinduski służący Carrisforda, Ram Dass, od dłuższego czasu dyskretnie obserwuje z sąsiedniego poddasza Sarę i opowiada swojemu panu o nieznanym mu z imienia małej służącej z pensji panny Minchin, wiodącej nędzne życie. Służącego zadziwia niezwykle zachowanie i godność, z jaką dziewczynka znosi swój ciężki los. Obaj zaczynają w tajemnicy jej pomagać, przysyłają anonimowo prezenty i ubrania, urządzają pokoik i zostawiają na stole posiłki. Któregoś dnia maćpka Ram Dassa ucieka na poddasze do pokoiku Sary. Dziewczynka zatrzymuje ją na noc, a następnego dnia udaje się do domu Carrisforda, by ją oddać. W trakcie rozmowy okazuje się, że doskonale orientuje się w realiach – zna rangi hinduskich służących. Słyszając to, Carrisford i Carmichael zaczynają zadawać jej dalsze pytania i w końcu dochodzą do wniosku, że mają przed sobą osobę, której szukali od dwóch lat. Po burzliwej rozmowie z panną Minchin Carrisford zabiera Sarę z pensji. Dziewczynka nie zmienia się – nadal jest serdeczna, pełna ciepła i chęci do niesienia pomocy biednym.

STRESZCZENIE

Sara (streszczenie rozdziału)

W pewien zimowy dzień kapitan Crewe przywiózł z Indii do Londynu siedmioletnią córeczkę i umieścił ją na pensji (w szkole z internatem) panny Minchin. Dziewczynka nie chciała rozstawać się z ojcem, ale rozumiała, że to jest konieczne. Sytuację pogarszał fakt, że panna Minchin nie wywarła na Sarze dobrego wrażenia. Aby lepiej znosiła rozstanie z ojcem, dostała od niego lalkę – Emilkę, która miała zostać jej przyjaciółką.

Następnego dnia tatuś odjechał. Panna Amelia (siostra właścicielki pensji) była zaskoczona zawartością bagażu nowej uczennicy.

Lekcja francuskiego (streszczenie rozdziału)

Kiedy nazajutrz Sara weszła do klasy, nowe koleżanki bardzo uważnie ją obserwowały. Po odjeździe kapitana Crewe Sara opowiadała Emilce o swoim tatusiu.

Wyobrażała sobie, że lalki rozumieją, umieją chodzić i myśleć, toteż przed wyjściem na lekcje zostawiła Emilce książkę, by sobie poczytała.

Już w czasie pierwszej lekcji doszło do nieporozumienia. Panna Minchin stwierdziła, że Sara będzie się uczyć języka francuskiego. Dziewczynka próbowała wyjaśnić, że to niepotrzebne (doskonale mówiła i pisała po francusku), ale panna Minchin nie pozwoliła jej niczego powiedzieć. Dopiero kiedy przyszedł nauczyciel tego języka, Sara opowiedziała po francusku, że dobrze zna ten język. Choć nigdy się go nie uczyła, był często używany w jej rodzinnym domu przez wzgląd na pamięć matki, która była Francuzką. Wprawiła tym wszystkich zebranych w zdumienie. Panna Minchin nie była zadowolona.

Ermengarda (streszczenie rozdziału)

W czasie pierwszej lekcji Sara zauważyła dziewczynkę, która z zainteresowaniem się jej przyglądała. Gryzła przy tym koniec warkocza, za co została skarcona przez pannę Minchin. Sara bardzo jej współczuła, tym bardziej że koleżanki wyśmiewały się z panny Saint John. W czasie przerwy Sara odnalazła dziewczynkę i zaprosiła ją do swojego pokoju. Ermengarda była wprost oczarowana Emilką, a nowa przyjaciółka opowiedziała jej o swojej podróży z Indii i zaproponowała pomoc w nauce francuskiego.

Lotka (streszczenie rozdziału)

Panna Minchin uważała, że ze względu na pieniądze ojca Sary należy jej na wszystko pozwalać. Sara często rozmawiała z Ermengardą na temat Lawinii Herbert, najstarszej dziewczynki w szkole, przykrej i złośliwej dla koleżanek. Nie lubiła Sary i zazdrościła jej pozycji w klasie, choć się do tego nie przyznawała.

Sara zawsze stawiała w obronie młodszych uczennic. Po pewnym czasie zajęta się czteroletnią Lotką Legh. Kiedyś usłyszała jej głośny płacz. Dziewczynka rozżaliła się z błahego powodu i nie dawała się uspokoić. Wciąż skarżyła się, że nie ma mamy. Sara usiadła obok niej i spokojnym głosem powiedziała, że ona też nie ma mamy. Potem opowiedziała dziewczynce, jak wygląda niebo. Tak zajęła Lotkę tą opowieścią, że mała zupełnie zapomniała, dlaczego płacze. Sara zaproponowała, że będzie jej mamą na niby.

Różia (streszczenie rozdziału)

Najważniejszą umiejętnością Sary było opowiadanie bajek. Robiła to często i chętnie sama je wymyślała.

Po około dwóch latach pobytu na pensji zauważyła w oknie jakąś umorusaną twarzyczkę. Tego samego wieczoru, kiedy opowiadała koleżankom bajkę, zobaczyła dziewczynkę w zniszczonym ubraniu, która, czyszcząc kominek w salonie, starała się za wszelką cenę usłyszeć chociaż fragment opowieści. Zauważyła to Lawinia i służąca musiała wyjść. Sara i Lawinia pokłócili się o to. Potem Sara wypytała o tajemniczą dziewczynkę swoją pokojówkę, Mariettę. Powiedziała, że dziewczynka nazywa się Różia i została przyjęta niedawno na miejsce pomywaczki. Wykonuje wszystkie najcięższe prace w domu.

Po kilku tygodniach, kiedy Sara po lekcji tańca wróciła do swego pokoju, zauważyła śpiącą na fotelu Różię. Biedna dziewczynka zasnęła z przemęczenia pracą, kiedy przyszła posprzątać pokój. Sara pozwoliła jej trochę odpocząć, a kiedy się obudziła, poczęstowała ją plackiem i umówiła się na następne spotkanie. Była pierwszą osobą, która okazała służącej trochę serca.

Kopalnie diamentów (streszczenie rozdziału)

Nadszedł list od kapitana Crewe. Zawiadamiał on córkę, że zainwestował w kopalnie diamentów i wkrótce zostanie ich współwłaścicielem. Wiadomość ta wywołała sensację w szkole i wzmogła niechęć Lawinii, która zaczęła nazywać Sarę matą księżniczką.

Sara spotykała się teraz często z Rózią. Kiedy dowiedziała się, że dziewczynka chodzi głodna, kupowała jej jedzenie. Nie mogło jej się pomieścić w głowie, jak Rózia może żyć w tak ciężkich warunkach.

Kilka dni przed jedenastymi urodzinami Sary ojciec zapytał ją w liście, czy lalka będzie dla niej odpowiednim prezentem. W odpowiedzi córka napisała, że będzie to jej ostatnia lalka. Rankiem w dniu urodzin Sara ujrzała na stoliku paczkę. To Rózia uszyła dla swojej przyjaciółki poduszeczkę na igły – taki był jej prezent dla Sary. Dziewczynka była bardzo wzruszona.

Znów kopalnie diamentów (streszczenie rozdziału)

Jedenaste urodziny Sary były przygotowane bardzo starannie i przebiegały uroczyscie. Wszystkie uczennice oglądały prezenty, kiedy nadszedł pan Barrow, adwokat pana Crewe, by porozmawiać z przełożoną. Oznajmił jej, że kapitan zmarł w Indiach, nie pozostawiając córce żadnych pieniędzy. Sara stała się więc nędzarką. Zdenerwowana panna Minchin każała natychmiast przerwać przyjęcie urodzinowe i oznajmiła Sarze, że odąd będzie musiała pracować na swoje utrzymanie. Dziewczynka musiała opuścić swój piękny pokój i przenieść się na poddasze.

Na poddaszu (streszczenie rozdziału)

Pierwsza noc w nowym miejscu była bardzo trudna. Sara nie mogła spać, wciąż myślała o tatusiu, słyszała odgłosy wiatru i szczury.

Rano zwolniono jej pokojówkę, Mariettę. Sara objęła swoje obowiązki – miała uczyć młodsze dziewczynki francuskiego i pomagać w kuchni. Wkrótce zaczęto się nią wyręczać we wszystkich ciężkich i nieprzyjemnych pracach. Kucharki i pokojówki wykorzystywały bezlitośnie dziewczynkę, widząc, że panna Minchin bardzo jej nie lubi.

Przez pierwszy miesiąc Sara starała się jak najlepiej pracować i gorliwie wykonywała wszystkie powierzone jej obowiązki, lecz wkrótce się przekonała, że im bardziej się stara, tym bardziej jest wykorzystywana. Tylko trzy osoby ją wspierały: Rózia, Ermengarda i Lotka.

Rózia już pierwszego wieczoru zapewniła Sarę, że dla niej zawsze pozostanie księżniczką. Pomagała jej też, kiedy tylko mogła. Drugą osobą była Ermengarda, która przyszła na poddasze odwiedzić Sarę. Przyjaciółki długo rozmawiały. Sara postanowiła wyobrazić sobie, że jest więźniem.

Melchisedek (streszczenie rozdziału)

Trzecią wierną przyjaciółką Sary była Lotka. Kiedy pierwszy raz przyszła do pokoju na facjatce, przeraziła się panującymi tam warunkami. Sara uspokoiła ją jednak ciekawym opowiadaniem. Kiedy matka już poszła, Sara poczuła się bardzo samotna. Wtedy zauważyła szczura.

Gdy po kilku dniach Ermengarda znowu zakradła się na poddasze, aby odwiedzić przyjaciółkę, usłyszała, że Sara do kogoś mówi. W pokoju jednak nie było nikogo. Okazało się, że Sara oswoiła szczura. Nadała mu imię Melchisedek.

Przybysz z Indii (streszczenie rozdziału)

Sara czuła się bardzo samotna. Wysyłana do miasta po sprawunki bardzo lubiła przyglądać się ludziom przez okna domów. Szczególnie ulubioną rodzinę nazwała Wielką Rodziną, nadała jej członkom fantazyjne imiona. Któregoś dnia w okresie świątecznym pięcioletni chłopczyk z tej rodziny dał jej sześć pensów. Sara poczuła się jak żebraczka.

Na pensji wciąż dawała młodszym dziewczynkom lekcje francuskiego. Było jej bardzo źle, przestała nawet wierzyć, że jej ukochana lalka Emilka ją rozumie. Pewnego razu zauważyła, że przed sąsiednim domem zatrzymał się wóz z meblami. Ktoś nowy się tam wprowadzał. Sara zauważyła, że meble pochodzą z Indii, co ją niezmiernie ucieszyło. Okazało się, że nowym sąsiadem będzie bardzo chory mężczyzna, który wrócił z Indii.

Ram Dass (streszczenie rozdziału)

Sara bardzo lubiła zachody słońca. Czasem, gdy wcześniej skończyła pracę, mogła je oglądać przez okno swego pokoiku. Pewnego dnia oglądająca zachód słońca Sara usłyszała jakiś dźwięk. Zobaczyła w oknie naprzeciwko Hindusa trzymającego matpkę. W pewnym momencie zwierzątko wyrwało się i przebiegło po dachu do pokoju Sary. Dziewczynka zapytała właściciela w jego języku, czy matпка da się złapać. Ram Dass przeszedł po dachu i złapał uciekinierkę, okazując przy tym Sarze wielkie uszanowanie.

Po tej wizycie Sara zaczęła sobie wyobrażać, że jest księżniczką. Z godnością zносиła drwiny kucharek. Kiedy któregoś dnia panna Minchin uderzyła ją w twarz, Sara chciała sobie wyobrazić, jak przełożona zareagowałaby na wiadomość, że Sara jest prawdziwą księżniczką.

Po tamtej stronie muru (streszczenie rozdziału)

Sara nieraz próbowała sobie wyobrazić, co się dzieje po drugiej stronie ściany, w domu przybysza z Indii. Od kucharek dowiedziała się, że jest chory i że miał duże kłopoty finansowe związane z kopalniami diamentów. Współczuła mu, gdyż przypomniał jej zmarłego tatusia.

Tymczasem pan Carrisford, przybysz z Indii, rozmawiał ze swoim adwokatem Carmichaelem, ojcem Wielkiej Rodziny, o poszukiwaniach dziewczynki z Paryża, której ojciec zmarł w Indiach i którą przełożona pensji oddała jakiejś rodzinie. Okazało się, że pan Carrisford już od dwóch lat szuka zaginionej córki swojego przyjaciela i współnika, kapitana Crewe. Nie wiedział ani gdzie ma jej szukać, ani nawet jak dziewczynka ma na imię. Przeszedł ciężką chorobę – zapalenie mózgu, które stało się przyczyną jego zniknięcia w Indiach. Kiedy kapitan Crewe posądził go o oszustwo, pan Carrisford leżał ciężko chory, a gdy doszedł do siebie, okazało się, że jego współnik nie żyje. Od tej pory starał się odnaleźć jego córkę.

Po drugiej stronie ściany Sara skarżyła się Melchisedekowi na swój los.

Dziecko ulicy (streszczenie rozdziału)

Nadeszła wyjątkowo mroźna zima. Sara coraz częściej musiała sobie wyobrażać, że jest kimś innym. Najcięższa próba miała jednak dopiero nadejść. Tego dnia dziewczynka była wyjątkowo zmęczona i przemarznięta. Już po raz kolejny musiała iść do miasta. Była głodna, bo panna Minchin nie dała jej obiadu. Znalazła na ulicy małą czteropen-sową monetę. Zapytała właścicielkę piekarni, czy przypadkiem nie zgubiła pieniędzy. Ta pozwoliła jej zatrzymać monetę. Głodna Sara kupiła więc cztery buteczki po pensie, a dobra właścicielka dała jej jeszcze dwie.

Na ulicy Sara zauważyła małą żebraczkę. Zapytała ją, czy jest głodna, a potem dała jej pięć bułek, sobie zostawiając tylko jedną. Tak wzruszyła tym postępkami właścicielkę piekarni, że ta postanowiła zawsze już żywić małą żebraczkę.

Wracając na pensję, Sara przechodziła obok domu Wielkiej Rodziny. Pan Carmichael wyjeżdżał właśnie do Moskwy, by tam szukać zaginionej córki kapitana Crewe.

Czary (streszczenie rozdziału)

Kiedy wieczorem Sara dotarła na pensję, otrzymała reprimendę od panny Minchin i kucharek i za karę nie dostała kolacji. W pokoiku zastała zaptakaną Ermengardę, której ojciec znów przysłał paczkę z książkami. Nagle usłyszała podniesiony głos przełożonej, która surowo karała Rózię za to, że coś zginęło z kuchni. Sara wiedziała, że to nie Rózia kradnie, ale kucharka. Zrozpaczona dziewczynka rozptakała się. Kiedy Ermengarda dowiedziała się, że Sara jest bardzo głodna, przyniosła koszyk z jedzeniem. Dziewczynki udekorowały pokoik i wyobrażały sobie, że uczestniczą we wspianej uczcie. Nagle do pokoju wpadła panna Minchin, której Lawinia o wszystkim doniosła. Znowu ukarała Rózię, zabrała Ermengardę, a Sarze zapowiedziała, że jutro też będzie głodować.

Znużona Sara wreszcie zasnęła. Obudził ją dźwięk zamykanego okna. Wydawało jej się, że dalej śni. Było jej ciepło, w piecyku płonął ogień, a na stoliku leżała przygotowana kolacja. Wreszcie dotarło do jej świadomości, że to nie sen – wszystko było prawdziwe. Pokój zmienił się jakby za sprawą czarów. Stał się taki, jak go sobie wcześniej wymarzyła. Znalazła też kilka książek z dedykacją „Od przyjaciela”. Obudziła Rózię. Ten cud miał być ich tajemnicą.

Gość na poddaszu (streszczenie rozdziału)

Rankiem wszyscy w szkole wiedzieli już o wczorajszej awanturze na poddaszu. Spodziewali się, że Sara będzie zupełnie załamana. Lawinia była usatysfakcjonowana. Jessie współczuła Sarze.

Jakieś było zdziwienie uczennic, kiedy pojawiła się uśmiechnięta Sara. Najbardziej zaskoczona była panna Minchin. Siostra przypomniła jej słowa wychowanki, że być może naprawdę jest księżniczką.

Tymczasem cud na poddaszu trwał. Co wieczór w pokoju pojawiały się nowe piękne przedmioty, zawsze też była przygotowana smaczna i pożywna kolacja. Sara i Rózia już nie chodziły głodne.

Pewnego dnia na adres Sary nadeszły paczki z nowymi ubraniami. Nieznany nadawca wyraźnie sobie życzył, by dziewczynka używała ich na co dzień. Zdumięto to pannę Minchin. Pomyślała, że może to jakiś krewny Sary ją odnalazł, i na wszelki wypadek postanowiła traktować dziewczynkę jak dawniej, kiedy żył kapitan Crewe.

Tymczasem Sara wciąż zastanawiała się, jak podziękować tajemniczemu dobroczyńcy. W końcu napisała do niego list. Któregoś wieczoru za oknem pojawiła się małpka. Sara wpuściła ją i następnego dnia postanowiła odnieść zwierzątko właścicielowi.

To ona (streszczenie rozdziału)

Następnego dnia pan Carrisford w towarzystwie Janki, Nory i Donalda Carmichaelów oczekiwał na powrót z Moskwy swojego adwokata, który poszukiwał tam córki kapitana Crewe. Po powrocie adwokat oświadczył jednak, że odnalazł dziecko, ale to nie była córka kapitana.

Postanowili zacząć poszukiwania od nowa, tym razem w Londynie, a ponieważ tuż obok była pensja panny Minchin, tu postanowili udać się najpierw. W tym momencie

nadeszła Sara z matką. Zapytała, czy oddać matkę laskarowi (marynarzowi – chodziło o Ram Dassa). Ponieważ użyła wyrazu znanego w Indiach, Carrisford zrozumiał, że przebywała w tym kraju. Podczas rozmowy wyjaśniło się, że Sara to córka jego przyjaciela.

Staralam się (streszczenie rozdziału)

Pani Carmichael opowiedziała dziewczynce całą historię. Wyjaśniła, że pan Carrisford nie był oszustem, ale prawdziwym przyjacielem jej ojca. Mówiła, jak długo szukał Sary. Jej odnalezienie poprawiło samopoczucie pana Carrisforda. Już było wiadomo, że wyzdrowieje.

Nadeszła panna Minchin, szukając Sary. Była zdziwiona, że dziewczynka nie chce z nią wrócić, próbowała jej nawet grozić. Wtedy adwokat wyjaśnił jej całą sprawę. Przełożona starała się przymilić swojej wychowance, ale Sara nie dała się jej zwieść.

Po powrocie do domu panna Minchin odbyła nieprzyjemną rozmowę z siostrą. Amelia powiedziała jej, że jest złą kobietą, a swoim postępowaniem wobec Sary mogła doprowadzić całą pensję do ruiny.

Tymczasem Ermengarda otrzymała od Sary list, który odczytała pozostałym uczniom. Różia spotkała w pokoiku Ram Dassa, który zapowiedział jej, że następnego dnia znowu spotka się z Sarą, która chce by Różia została jej pokojówką.

Anna (streszczenie rozdziału)

Sara wielokrotnie opowiadała Tomowi (tak kazał się jej nazywać pan Carrisford) o swoich przeżyciach. Oboje szczególnie lubili opowieść o dniu, kiedy odkryła zmiany w swoim pokoju. Ram Dass opowiedział, jak wnosił tam wszystko w czasie, gdy zmęczona Sara spała. Wtedy ona przypomniała sobie o dziewczynce spotkanej przed piekarnią, której oddała swoje butki. Nazajutrz wszyscy pojechali do piekarni, której właścicielka rozpoznała Sarę. Dziewczynka poprosiła, by na jej koszt żywiono tu wszystkie głodne dzieci, które będą prosiły o chleb. Spytała też o swoją ubogą znajomą. Okazało się, że właścicielka piekarni przyjęła dziewczynkę pod swój dach i dała jej pracę. Sara prosiła, by właśnie ta dziewczynka rozdawała dzieciom buteczki.

Problematyka

Autorka powieści uczy, że **prawdziwe zalety** człowieka to nie jego majątek, ale dobroć i miłość, jaką potrafi okazać innym. Główna bohaterka powieści, Sara Crewe, żyła w bardzo różnych warunkach: najpierw w przepychu i bogactwie, otoczona miłością i dobrocią, potem w straszliwej nędzy. Zawsze jednak cechowała ją taka postawa i takie cechy charakteru, które dobrze o niej świadczyły jako o człowieku – **uczciwość, otwartość, dobre serce, optymizm**.

Można powiedzieć, że dzięki tym pięknym cechom charakteru Sara przetrwała bardzo ciężkie chwile i doczekała się szczęścia, zachowując jednocześnie **umiejętność uszczęśliwiania innych**.

